

Tallinna 32. Keskkooli abiturientid Ingrid Trampärk ja Ivo Kivirand tegid eile ühiskonnaõpetuse arvestust. "Kui oled pidevalt aines sees olnud, pole arvestusel raske," leiavad juba mitmendat aastat perioodõppes käivad noored. Paljud koolid peavad sellist õpiviisi aga liiga radikaalseks. FOTO: MARKO MUMM

Gümnaasiumiõpilased teevad arvestusi nagu ülikoolis

- ▶ Perioodõpe meeldib õpilastele väga, kuid teeb õpetaja töö raskemaks
- ▶ Teistmoodi süsteem sobib tervetele ja iseseisvatele lastele

Malle Pajula
malle@epl.ee

▶ Paarikümne Eesti kooli gümnaasiumiosa õpilased teevad praegu, koolivaheaja eelsel nädalal arvestusi. Õpime nagu tudengid, ütlevad nad.

Neis koolides on õppeaasta jagatud viieks kursusteperioodiks, mis lõpevad arvestusnädalaga. Õpilastele perioodõppeks kutsutav võimalus meeldib ning seda lubab ka riiklik õppekava, kuid siiski pole enamik koole sõandanud seda võimalust kasutada.

"Mina valisin kooli just selle järgi," tunnistab kolmandat aastat perioodõppes käiv Tallinna 32. keskkooli lõpuklassi õpilane Ingrid Trampärk eile ühiskonnaõpetuse arvestuselt tulles. Samal päeval kontrolliti ta teadmisi ka bioloogias, kolm tundi kestvaid arvestusi jagub kogu vaheajaeelsele nädalale.

TUNNIPLAANIS VÄHEM AINEID. Ingridi õpilaspäevik erineb enamiku ta eakaaslaste omast. Ühes nädala jooksul ei õpi ta kõiki aineid ajaloost keemiani. Perioodõppe puhul jaotub kooliaasta viieks seitsmenädalaseks õppeperioodiks, millest iga õpitakse vaid 6-8 ainet.

Kui näiteks mõnda ainet on enamikus Eestis koolides kaks tundi nädalas, siis perioodõppe õpilased saavad samad teadmised kätte kahe õppeaasta peale jagatud kursuse vältel.

Ingridi klassiõde, seitsmendast klassist arvestustega harjunud Liina Kanger enam vanu tunniplaan tagasi ei taha. "Nii on kergem, saab ühte ainet sügavalt järjest õppida," leiab ta. "Kui järgmist ainetundi ei tule nädal aega oodata, on eelmises räägitud hästi meele," kiidab abiturient Ivo Kivirand ning lisab, et tegelikult sobib perioodõpe väga hästi tugevamatele. "On ka neid, kes just seepärast meie süsteemiga kooli ei vali, sest pelgavad hättajäämist," näitab ta asja teist poolt. Ka sama kooli ühiskonnaõpetuse õpetaja Naima Klitsneri sõnul sobib perioodõpe hästi neile, kes tahavad ja oskavad iseseisvalt tööd teha.

Juba mitu aastat perioodõppes töötanud koolide õpetajad tunnistavad, et nõnda sobib õppida hea tervisega lastel. Üksikud on nõrgema tervisega tekkinud õpiprobleemide pärast ka kooli vahetanud. "Kui laps on pikalt haige, on tal väga suur materjal järele võtta. Olen õpilastele alati kinnitanud, et ka suvel

saab rahulikult asjad järele teha. See pole häbiasi, oldi ju haige," ütleb kolm-neli aastat tagasi kogu gümnaasiumiosas perioodõppele läinud Vändra gümnaasiumi õppealajuhataja Kersti Valgeväli. Tema sõnul on miinuseks ka see, et poole aasta pealt on väga keerukas teise õpiviisiga kooli üle minna.

Aeg on näidanud, et juba koolis arvestusi tegema harjunud õpilased kohanevad teistest rutemini ülikoolieluga. Kuigi keskkoolis arvestuste vahel päris ilma teadmiste kontrollita ei saa, pole igas tunnis küsimise hirmu. Ometi on õpilased harjunud ise vastutama. "Meil teavitab õpetaja iga perioodi algul, millal tööd tulevad, neid on enamasti kaks-kolm. Kui õpilane saab need korralikult tehtud, on ta arvestuste nädal väiksema koormusega," selgitab Valgeväli. Tema sõnul on gümnaasiumi lõpetanud tunnistanud, et kõrgkoolis on hõlbus hakkama saada. "Meil on ka see uuendus, et õpilane võib valida, millises gümnaasiumiklassis ta üht või teist valikainet õpib. Nii saab ta kohe gümnaasiumi tulles teha valikuid ja on sellega harjunud," selgitab Valgeväli.

RIIGIEKSAMIL EDUKAMAD. Õpilased toovad perioodõppe plusina välja ka selle, et kodutööd lähevad ladusamalt – korraga ei tule õppida mitut erinevat ainet, kuigi aega võib kuluda sama palju. "Kui korraga on vähem aineid käsil, killustab ja koormab vähem ning jõuab ära teha," arvab Valgeväli. Tema sõnul on ka riigieksamitulemused koolis paranenud.

gi eksamitulemused koolis paranenud.

Tallinna 32. keskkooli direktori Mari-Anna Puskari sõnul on nende koolis tehtud küsitlus näidanud, et õpilased peavad perioodõpet endale sobivaks peaaegu 99-protsendiliselt. Kool, mis alustas ühena esimestest nõnda viis aastat tagasi, ei kujuta enam teistmoodi õppevormi ette. "Õpetajatele toob see tegelikult tööd juurde, suuremaid hindamisi pole mitte neli, vaid viis korda aastas," ütleb Puskari.

Matemaatikat andva pedagoogina leiab Valgeväli, et perioodõpe sobib talle. Tundi ei pea alustama ülekordamisega. "Saan viidata eelmisel päeval näidatule. Ka muusikaõpetaja on sama öelnud, varem tuli tal pika tundidevahe tõttu asju meelde tuletada, nüüd saab aga õpilastega kohe edasi minna," räägib Valgeväli ning tunnistab, et õppealajuhatajatele on perioodõpe üsna kohutav töö. "Me tõstame ju oma tunniplaanis viis korda aastas ringi. Kuna koolides töötavad õpetajad enamasti suure koormusega ja annavad tunde algklassist gümnaasiumini, siis on see üks suur klapitamine," ütleb Valgeväli. Tema sõnul ongi just pedagoogidel vahel kõhkklusi perioodõppe suhtes, sest koormus on aasta jooksul väga erinev.

Naima Klitsner tunnistab, et on uue süsteemiga igati ära harjunud. Konservatiivse inimesena mõtleb ta siiski vahel tagasi ka eelmisele. "Kui aasta läbi olid ühiskonnaõpetuse tunnid, saime vabariigis toimuvat pidevalt jäl-

SAMAL TEEMAL

Kolm lubatud õpiviisi

▶ Gümnaasiumiosas võib kool valida kolme õpiviisi vahel.

Klassiõpe - tavapärane ja senini laialt kasutatav. Õpilaspäevikus on aasta peale antavad ained nädalatele ära jaotatud.

Perioodõpe - iga seitsmenädalasel perioodil õpitakse 6-8 õppeainet. Iga perioodi lõpul on arvestus ja aines pannakse välja kokkuvõttev hinne. Kui klassiõppega koolis on mõnda ainet kaks korda nädalas, siis perioodõppega koolis on need jagatud kahele kursusele. Levinud näiteks Suurbritannias, Islandil ja Põhjamaades. Eestis kasutavad vähesed koolid.

Klassideta kursuseõpe – aastakäigu õpilased ei jagune kindla koosseisuga paralleelklassideks, vaid valitud kursuste õpperühmadeks. Sarnaneb kõige enam kõrgkooli õpivormile. Täies mahus pole Eestis proovinud ükski gümnaasium. **Malle Pajula**

gida ja arutada. Nüüd teeme seda ainult kursuseperioodil," mõtiskleb pedagoog.

Haridusministeeriumi korraldustalituse peaseksperti Mari Kadaka sõnul ei pea keegi täpset arvet, kui palju koole perioodõpet kasutab. Riiklikus õppekavas lubatu piires võib iga kool gümnaasiumiosas sobiliku õppevormi valida. "Harjumuse jõud on suur ning rutiini on raske lõhkuda. Sügavat põhjust on raske leida," selgitab ministeeriumi üldhariduse osakonna juhataja Epp Rebane, miks siiski on vähesed koolid valinud perioodõppe. Rebane sõnul on see koolile suur muutus ja nõuab põhjalikku läbimõtlemit.

"Ma arvan, et seda pole kerge rakendada, kui majas on õpilasi esimesest lõpuklassini. Seda võib olla isegi võimatu korraldada," ütleb Hugo Treffneri

gümnaasiumi õppealajuhataja Aime Punga. Tema kool oli perioodõppes esimeste seas. "Olime iseõppijad, jagasime teistega vigu ja kogemusi ning käisime tihedalt läbi," meenutab ta.

KOLMAS TEE. Lisaks tavalisele klassiõppele ja perioodõppele lubaksid seadused gümnaasiumiosas ka klassideta kursuseõpet. Viimane on kõige sarnasem ülikoolides kasutatavale õpiviisile, sest õpilased ei jagune mitte kindla koosseisuga paralleelklassideks, vaid valitud kursuste õpperühmadeks. Eestis on seni nõnda saanud valida ainult valikaineid või õppinud üksikud õpilased, kuid täies mahus pole õpivormi sõندانud üle võtta ükski kool. "Praegu on kursuseõpe meie koolide jaoks siiski tulevikumuusika," kommenteerib Mari Kadakas.